

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА

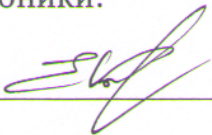
навчальної дисципліни
«КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ»

рівень вищої освіти спеціальність	другий (магістерський) 232 Соціальне забезпечення
назва освітньої програми статус	Економіка та організація соціального забезпечення обов'язкова

Краматорськ
ДДМА
2019

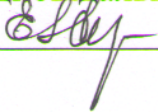
Робоча програма навчальної дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність» для підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, спеціальність 232 Соціальне забезпечення, освітня програма «Економіка та організація соціального забезпечення».

Розробники:

 Є.В. Болотіна, к. філос. наук, доцент

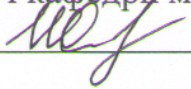
Погоджено з групою забезпечення освітньої програми:

Відповідальний представник:

 О.О. Шевченко, д-р екон. наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри менеджменту,
протокол № ____ від _____

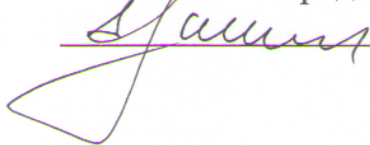
Завідувач кафедри менеджменту:

 І.П. Фоміченко, к. екон. наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету економіки та менеджменту

протокол № 1 від 27.08.19 р.

Голова Вченої ради факультету:

 Є.В. Мироненко, д-р техн. наук, професор

I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання.

Соціально-відповідальна поведінка основних суб'єктів суспільства - державних та місцевих органів влади, корпоративних структур, громадських організацій, громадян є гарантією сталого економічного та соціального розвитку, покращення якості життя, удосконалення виробничих відносин. Основні ідеї концепції сталого розвитку мають бути реалізовані шляхом прийняття стратегій соціальної відповідальності учасниками економічних відносин. Такий підхід дозволить інтегрувати в управлінські рішення передовий досвід поєднання приватних та суспільних інтересів на шляху підвищення конкурентоспроможності.

Навчальна дисципліна «Корпоративна соціальна відповідальність» має на меті не тільки ознайомити майбутніх фахівців із теоретичними та методологічними аспектами соціальної відповідальності на різних рівнях управління, але й сформувати у слухачів певні навички до розробки та реалізації соціальних програм на підприємстві.

Необхідність активізації впровадження принципів соціальної відповідальності в життя суспільства, його правових та економічних інституцій обумовлена залучення України до процесів глобалізації, економічної інтеграції, важливістю створення позитивного іміджу вітчизняних підприємств на міжнародних ринках і на цій основі отримання додаткових конкурентних переваг.

1.2. **Метою** є формування у майбутніх фахівців-соціологів уявлення про сучасні вимоги до бізнесу у сфері дотримання етичних норм, охорони навколишнього середовища та підтримки громади; опанування студентами практичними навичками з управління КСВ компанії.

1.3 Завданнями є:

- з'ясування основних понять і категорій управління персоналом;
- отримання знань з функцій, процесів, моделей управління персоналом;
- оволодіння методами, технологією, інструментами прийняття рішень з управління персоналом;
- аналіз кращого вітчизняного і зарубіжного досвіду управління людськими ресурсами;
- виховання професійних і особистісних якостей, необхідних для спілкування з людьми, керування ними;
- розвиток навичок та вмінь, потрібних для формування правильної ділової поведінки в конкретній ситуації.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Попередні дисципліни:	Наступні дисципліни:
Теорія і практика менеджменту	Соціально-адекватне управління
Соціологія економіки та підприємництва	
Соціологія масових комунікацій	
Соціологія праці	

1.4 Мова викладання: українська.

1.5 Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 180 годин / 6 кредиту, в т.ч.:
- денна форма навчання: лекції – 30 годин, практичні (семінарські) – 30 годин, самостійна робота студентів – 120 годин.
- Заочна форма навчання: лекції – 8 годин, практичні (семінарські) – 8 годин, самостійна робота студентів – 162 години.

II ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання.

В узагальненому вигляді їх можна навести наступним чином:

у когнітивній сфері:

- студент повинен мати чітке уявлення концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності; сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності;
- студент повинен засвоїти особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів соціального розвитку;
- студент повинен мати чітке уявлення ролі соціальної відповідальності в управлінні організацією;
- студент повинен знати особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в українських реаліях;
- студент повинен знати сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної відповідальності роботодавців;
- студент повинен засвоїти екологічні аспекти соціальної відповідальності та їх нормативно-правове регулювання;
- студент повинен засвоїти нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності;
- студент повинен знати й використовувати моделі корпоративної соціальної відповідальності і становлення різних типів корпоративної культури;
- студент повинен знати сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної відповідальності роботодавців;
- студент повинен засвоїти сутність, складові та пріоритети розвитку соціально відповідальної політики управління персоналом;
- студент повинен знати сутність, структуру, вимоги та особливості міжнародних стандартів соціальної звітності.
- студент повинен формувати механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю;
- студент повинен збирати й оцінювати інформацію з корпоративної соціальної відповідальності для прийняття рішень і формування пропозицій до програм розвитку організації;

- студент повинен ідентифікувати, аналізувати та класифікувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності;
- студент повинен формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності;
- студент повинен формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності;
- студент повинен визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності;
- студент повинен посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство;
- студент повинен здійснювати моніторинг корпоративної соціальної відповідальності;
- студент повинен оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності;
- студент повинен аналізувати соціальну звітність організації і готувати необхідну інформацію для її формування;
- студент повинен узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм корпоративної соціальної відповідальності;
- студент повинен розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності;
- студент повинен застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень;
- студент повинен розробляти етичні кодекси організацій, фахівців різних професій.

в афективній сфері:

- студент здатний брати участь у колективному обговоренні;
- студент здатний до критики та самокритики під час дискусії;
- студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії.

у психомоторній сфері:

- студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії;
- студент здатний критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання;
- студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії;
- студент здатний застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення;

будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасних суспільної діяльності та особистого життя;

– студент здатний досліджувати соціальні явища, використовувати теорію та практику соціальної відповідальності, аналізувати основні процеси та явища зовнішнього та внутрішнього світу людини; опрацьовувати різноманітні джерела інформації, формувати власну точку зору, робити висновки, приймати рішення;

– студент здатний творчо використовувати знання з проблематики соціальної відповідальності у своїй матеріально-практичній та духовній життєдіяльності, грамотно формувати та формулювати власну думку з будь-яких світоглядних питань, впевнено й аргументовано захищати власну позицію;

• студент здатний працювати з монографічними, статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики та проблеми управління персоналом на підприємстві.

Формулювання спеціальних результатів із їх розподілом за темами представленими нижче:

Тема	Зміст програмного результату навчання
	у когнітивній сфері: студент повинен мати чітке уявлення концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності; сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності; студент повинен засвоїти особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів соціального розвитку; студент повинен мати чітке уявлення ролі соціальної відповідальності в управлінні організацією; студент повинен знати особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в українських реаліях; студент повинен бути в змозі провести класифікацію видів змін в афективній сфері: психомоторній студент здатний брати участь у колективному обговоренні; студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. сфері: студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; студент здатний критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання; студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії.
2	У когнітивній сфері: студент повинен знати сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної відповідальності роботодавців; студент повинен засвоїти екологічні аспекти соціальної відповідальності та їх нормативно-правове регулювання; студент повинен засвоїти нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності; студент повинен знати й використовувати моделі корпоративної соціальної відповідальності і становлення різних типів корпоративної культури; студент повинен знати сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної

Тема	Зміст програмного результату навчання
	відповідальності роботодавців; студент повинен засвоїти сутність, складові та пріоритети розвитку соціально відповідальної політики управління персоналом. <i>в афективній сфері:</i> студент здатний брати участь у колективному обговоренні; студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатен застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; студент здатний досліджувати соціальні явища, використовувати теорію та практику соціальної відповідальності, аналізувати основні процеси та явища зовнішнього та внутрішнього світу людини; студент здатний опрацьовувати різноманітні джерела інформації, формувати власну точку зору, робити висновки, приймати рішення; студент здатний творчо використовувати знання з проблематики соціальної відповідальності у своїй матеріально-практичній та духовній життєдіяльності, грамотно формувати та формулювати власну думку з будь-яких світоглядних питань, впевнено й аргументовано захищати власну позицію
3	<i>У когнітивній сфері:</i> студент повинен знати сутність, структуру, вимоги та особливості міжнародних стандартів соціальної звітності. студент повинен формувати механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю; студент повинен збирати й оцінювати інформацію з корпоративної соціальної відповідальності для прийняття рішень і формування пропозицій до програм розвитку організації; студент повинен ідентифікувати, аналізувати та ранжувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності; студент повинен формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності. <i>в афективній сфері:</i> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний працювати з монографічними, довідково-енциклопедичними, статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики та менеджменту.
4	<i>У когнітивній сфері:</i> • студент повинен оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності;

Тема	Зміст програмного результату навчання
	• студент повинен аналізувати соціальну звітність організації і готувати необхідну інформацію для її формування; • студент повинен узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм корпоративної соціальної відповідальності; • студент повинен розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності; • студент повинен застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень; • студент повинен розробляти етичні кодекси організацій, фахівців різних професій. <i>в афективній сфері:</i> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасних суспільної діяльності та особистого життя; • студент здатний досліджувати соціальні явища, використовувати теорію та практику соціальної відповідальності, аналізувати основні процеси та явища зовнішнього та внутрішнього світу людини; опрацьовувати різноманітні джерела інформації, формувати власну точку зору, робити висновки, приймати рішення.
5	<i>У когнітивній сфері:</i> студент повинен ідентифікувати, аналізувати та класифікувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності; студент повинен формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності; студент повинен посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство; студент повинен здійснювати моніторинг корпоративної соціальної відповідальності; <i>в афективній сфері:</i> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; — студент здатний застосовувати набуті знання з проблематики соціальної

Тема	Зміст програмного результату навчання
	відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасних суспільної діяльності та особистого життя.
6	<i>У когнітивній сфері:</i> студент повинен оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен аналізувати соціальну звітність організації і готувати необхідну інформацію для її формування; студент повинен узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності; студент повинен застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень; студент повинен розробляти етичні кодекси організацій, фахівців різних професій. <i>в афективній сфері:</i> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії.
7	<i>У когнітивній сфері:</i> • студент повинен знати сутність, структуру, вимоги та особливості міжнародних стандартів соціальної звітності. • студент повинен формувати механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю; • студент повинен збирати й оцінювати інформацію з корпоративної соціальної відповідальності для прийняття рішень і формування пропозицій до програм розвитку організації; • студент повинен ідентифікувати, аналізувати та ранжувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності; • студент повинен формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності; • студент повинен формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності; • студент повинен визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності; • студент повинен посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство; • студент повинен здійснювати моніторинг корпоративної соціальної відповідальності; <i>в афективній сфері:</i> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні

Тема	Зміст програмного результату навчання
	власної позиції під час дискусії; — студент здатний досліджувати соціальні явища, використовувати теорію та практику соціальної відповідальності, аналізувати основні процеси та явища зовнішнього та внутрішнього світу людини; опрацьовувати різноманітні джерела інформації, формувати власну точку зору, робити висновки, приймати рішення; — студент здатний творчо використовувати знання з проблематики соціальної відповідальності у своїй матеріально-практичній та духовній життєдіяльності, грамотно формувати та формулювати власну думку з будь-яких світоглядних питань, впевнено й аргументовано захищати власну позицію; • студент здатний працювати з монографічними, статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики та проблеми управління персоналом на підприємстві.
8	<i>У когнітивній сфері:</i> студент повинен посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство; студент повинен здійснювати моніторинг корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен аналізувати соціальну звітність організації і готувати необхідну інформацію для її формування; студент повинен узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності. <i>в афективній сфері:</i> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; — студент здатний творчо використовувати знання з проблематики соціальної відповідальності у своїй матеріально-практичній та духовній життєдіяльності, грамотно формувати та формулювати власну думку з будь-яких світоглядних питань, впевнено й аргументовано захищати власну позицію; — студент здатний працювати з монографічними, статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики та проблеми управління персоналом на підприємстві. • студент здатний працювати з монографічними, довідково-енциклопедичними, статистичними, електронними джерелами з соціально-економічної проблематики.
9	<i>У когнітивній сфері:</i> студент повинен аналізувати соціальну звітність організації і готувати необхідну інформацію для її формування; студент повинен узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності; студент повинен застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень; студент повинен розробляти етичні кодекси організацій, фахівців різних професій. <i>в афективній сфері:</i> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії;

Тема	Зміст програмного результату навчання
	• студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасних суспільної діяльності та особистого життя.
10	<i>У когнітивній сфері:</i> студент повинен ідентифікувати, аналізувати та класифікувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності; студент повинен формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності; студент повинен посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство; студент повинен здійснювати моніторинг корпоративної соціальної відповідальності в <i>афективній сфері:</i> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасних суспільної діяльності та особистого життя; • студент здатний досліджувати соціальні явища, використовувати теорію та практику соціальної відповідальності, аналізувати основні процеси та явища зовнішнього та внутрішнього світу людини; опрацьовувати різноманітні джерела інформації, формувати власну точку зору, робити висновки, приймати рішення.
11	<i>У когнітивній сфері:</i> студент повинен оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен аналізувати соціальну звітність організації і готувати необхідну інформацію для її формування; студент повинен узагальнювати матеріали аналізу для формування пропозицій щодо удосконалення програм корпоративної соціальної відповідальності; студент повинен розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності;

Тема	Зміст програмного результату навчання
	студент повинен застосовувати основні принципи прийняття етичних управлінських рішень; студент повинен розробляти етичні кодекси організацій, фахівців різних професій. <i>афективній сфері:</i> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; • будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасних суспільної діяльності та особистого життя; • студент здатний досліджувати соціальні явища, використовувати теорію та практику соціальної відповідальності, аналізувати основні процеси та явища зовнішнього та внутрішнього світу людини; • опрацювати різноманітні джерела інформації, формувати власну точку зору, робити висновки, приймати рішення.
12	<i>У когнітивній сфері:</i> студент повинен мати чітке уявлення концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності; сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності; студент повинен засвоїти особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів соціального розвитку; студент повинен мати чітке уявлення ролі соціальної відповідальності в управлінні організацією; студент повинен знати особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в українських реаліях; студент повинен знати сутність соціальних інвестицій як форми вияву корпоративної відповідальності роботодавців; студент повинен засвоїти екологічні аспекти соціальної відповідальності та їх нормативно-правове регулювання; студент повинен засвоїти нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності; студент повинен ідентифікувати, аналізувати та класифікувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності <i>афективній сфері:</i> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. <i>у психомоторній сфері:</i> • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності

Тема	Зміст програмного результату навчання
	при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; • будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасних суспільної діяльності та особистого життя; • студент здатний досліджувати соціальні явища, використовувати теорію та практику соціальної відповідальності, аналізувати основні процеси та явища зовнішнього та внутрішнього світу людини; • опрацьовувати різноманітні джерела інформації, формувати власну точку зору, робити висновки, приймати рішення.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари		Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік	Екзамен
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	180/3	60	120/164	30/8		30/8	22/-	2/2	ДЗ	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 53 %

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
	Л	4	Змістовний модуль № 1. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку суспільства <u>ТЕМА 1.</u> Виникнення і розвиток корпоративної соціальної відповідальності 1. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Різноманіття концепцій СВБ. 2. Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН). 3. Моделі корпоративної соціальної відповідальності (американська, європейська, японська тощо).	1-3, 5-6, 9-12, 15, 17, 20, 22-23
	С	12	<u>ТЕМА 1.</u> Виникнення і розвиток корпоративної соціальної відповідальності 1. Різноманіття концепцій СВБ. 2. Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН). 3. Вітчизняний досвід становлення КСВ.	1-3, 5-6, 9-12, 15, 17, 20,

				22-23
	ПЗ	4	<u>ТЕМА 1.</u> Виникнення і розвиток корпоративної соціальної відповідальності 1. Різноманіття концепцій СББ. 2. Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН). 3. Вітчизняний досвід становлення КСВ.	1-3, 5-6, 9-12, 15, 17, 20, 22-23
	Л	2	<u>ТЕМА 2.</u> Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності 1. Поняття «соціальна відповідальність бізнесу» та «корпоративна соціальна відповідальність». 2. Тенденції розвитку КСВ. 3. Внутрішнє і зовнішнє середовище КСВ. 4. Типи корпоративних соціальних ініціатив	1-3, 5-6, 9-12, 15, 17, 20, 22-23
	С	12	<u>ТЕМА 2.</u> Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності 1. Вигоди бізнесу від впровадження КСВ. 2. Тенденції розвитку КСВ. 3. Типи корпоративних соціальних ініціатив	1-3, 5-6, 9-12, 22-23
	ПЗ	2	<u>ТЕМА 2.</u> Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності 1. Поняття «соціальна відповідальність бізнесу» та «корпоративна соціальна відповідальність». 2. Вигоди бізнесу від впровадження КСВ. 3. Тенденції розвитку КСВ. 4. Типи корпоративних соціальних ініціатив	1-3, 5-6, 9-12, 15, 17, 20, 22-23
	Л	2	<u>ТЕМА 3.</u> Соціальна відповідальність організацій. Міжнародний стандарт ISO 26000. 1. Принципи соціальної відповідальності. 2. Фундаментальні практики соціальної відповідальності. 3. Основні теми соціальної відповідальності.	1-6, 12, 14-17, 19-20, 22
	С	12	<u>ТЕМА 3.</u> Соціальна відповідальність організацій. Міжнародний стандарт ISO 26000. 1. Принципи соціальної відповідальності. 2. Фундаментальні практики соціальної відповідальності. 3. Основні теми соціальної відповідальності.	1-6, 12, 14-17, 19-20, 22
	ПЗ	2	<u>ТЕМА 3.</u> Соціальна відповідальність організацій. Міжнародний стандарт ISO 26000. 1. Принципи соціальної відповідальності. 2. Фундаментальні практики соціальної відповідальності. 3. Основні теми соціальної відповідальності.	1-6, 12, 14-17, 19-20, 22
	Л	2	<u>ТЕМА 4.</u> Трудові практики і корпоративна соціальна відповідальність 1. Права людини і трудові практики як предмет КСВ. 2. Особливості європейської моделі внутрішньої КСВ.	1-6, 12, 14-17, 19-20,

			3. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками.	22
	С	12	<u>ТЕМА 4.</u> Трудові практики і корпоративна соціальна відповідальність 1. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками. 2. Кращі трудові практики та показники внутрішньої КСВ: вітчизняний і зарубіжний досвід.	1-6, 12, 14-17, 19-20, 22
	ПЗ	2	<u>ТЕМА 4.</u> Трудові практики і корпоративна соціальна відповідальність 1. Права людини і трудові практики як предмет КСВ. 2. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками. 3. Кращі трудові практики та показники внутрішньої КСВ: вітчизняний і зарубіжний досвід.	1-3, 5-6, 11-13, 15-17, 19-20, 22
	Л	4	<u>ТЕМА 5.</u> Зовнішній вимір соціальної відповідальності 1. Принципи добросовісної конкуренції. 2. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах зі споживачами. 3. Історичні аспекти залучення і розвитку громад: від патронату до соціальних інвестицій.	1-3, 5-6, 11-13, 15-17, 19-20, 22
	С	12	<u>ТЕМА 5.</u> Зовнішній вимір соціальної відповідальності 1. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління. 2. Міжнародні ініціативи та законодавство України у сфері захисту прав споживачів. Якість продукції (стандарт ISO 9000). 3. Соціально відповідальний маркетинг. 4. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.	1-3, 5-6, 11-13, 15-17, 19-20, 22
	ПЗ	2	<u>ТЕМА 5.</u> Зовнішній вимір соціальної відповідальності 1. Принципи добросовісної конкуренції. 2. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах зі споживачами. 3. Розвиток партнерств з місцевою владою.	1-3, 5-6, 12, 15-17, 19-22
	Л	2	<u>ТЕМА 6.</u> Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності 1. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. 2. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища та стандарти екологічного менеджменту. 3. Законодавство України про охорону навколишнього середовища.	1-3, 5-6, 8, 12, 15-17, 20, 22
	С	12	<u>ТЕМА 6.</u> Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності 1. Превентивний підхід до вирішення екологічних проблем. 2. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. 3. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.	1-3, 5-6, 8, 12, 15-17, 20, 22
	ПЗ	2	<u>ТЕМА 6.</u> Екологічні аспекти корпоративної соціальної	1-3,

			відповідальності 1. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. 2. Міжнародні документи і українське законодавство щодо навколишнього середовища та стандарти екологічного менеджменту. 3. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо. 4. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності організацій.	5-6, 8, 12, 15-17, 20, 22
	Л	2	Змістовний модуль № 2. Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією <u>ТЕМА 7.</u> Корпоративна соціальна відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності організації 1. КСВ як складова стратегії управління. 2. Впровадження КСВ у практики і процедури компанії. 3. Можливі загрози та шляхи мінімізації ризиків КСВ.	1-3, 5-6, 10, 18, 20, 22
	С	12	<u>ТЕМА 7.</u> Корпоративна соціальна відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності організації 1. Впровадження КСВ у практики і процедури компанії. 2. Етичні кодекси. 3. Структурні підрозділи та комітети компаній у сфері КСВ.	1-3, 5-6, 10, 18, 20, 22
	ПЗ	2	<u>ТЕМА 7.</u> Корпоративна соціальна відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності організації 1. КСВ як складова стратегії управління. 2. Впровадження КСВ у практики і процедури компанії. 3. Структурні підрозділи та комітети компаній у сфері КСВ.	1-3, 5-6, 10, 18, 20, 22
	Л	4	<u>ТЕМА 8.</u> Розробка стратегії і програми КСВ 1. Зв'язок програми КСВ із діяльністю і стратегією компанії. 2. Основні етапи розробки програми. 3. Особливості взаємодії з недержавними організаціями і благодійними фондами.	1-3, 5-6, 20
	С	12	<u>ТЕМА 8.</u> Розробка стратегії і програми КСВ 1. Основні етапи розробки програми. 2. Бюджет програми. 3. Проведення тендерів і відбір заявок.	1-3, 5-6, 20
	ПЗ	4	<u>ТЕМА 8.</u> Розробка стратегії і програми КСВ 1. Основні етапи розробки програми. 2. Бюджет програми. 3. Особливості взаємодії з недержавними організаціями і благодійними фондами. 4. Проведення тендерів і відбір заявок.	1-3, 5-6, 20
	Л	2	<u>ТЕМА 9.</u> Особливості взаємодії з недержавними організаціями і благодійними фондами 1. Благодійництво, спонсорство та меценатство. 2. Співпраця з НДО і благодійними фондами: переваги та проблеми. 3. Правила співпраці з НДО і благодійними фондами.	1-3, 5-6, 20

	С	12	<u>ТЕМА 9.</u> Особливості взаємодії з недержавними організаціями і благодійними фондами 1. Благодійництво, спонсорство та меценатство. Грантери і донори. 2. Визначення спонсорства згідно з Законом України Про рекламу. 3. Проект і спонсорський пакет.	1-3, 5-6, 20
	ПЗ	2	<u>ТЕМА 9.</u> Особливості взаємодії з недержавними організаціями і благодійними фондами 1. Співпраця з НДО і благодійними фондами: переваги та проблеми. 2. Правила співпраці з НДО і благодійними фондами. 3. Проект і спонсорський пакет	1-3, 5-6, 20
	Л	2	<u>ТЕМА 10.</u> Нефінансова звітність як інструмент КСВ 1. Місце КСВ у корпоративній інформаційній політиці. 2. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура. 3. Формати нефінансової звітності.	1-3, 5-6, 20
	С	12	<u>ТЕМА 10.</u> Нефінансова звітність як інструмент КСВ 1. Звіт про прогрес реалізації принципів Глобального договору (COP – Communication on Progress). 2. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI - Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності). 3. Особливості соціальної звітності компаній в Україні.	1-3, 5-6, 20
	ПЗ	2	<u>ТЕМА 10.</u> Нефінансова звітність як інструмент КСВ 1. Звіт про прогрес реалізації принципів Глобального договору (COP – Communication on Progress). 2. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI - Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності). 3. Особливості соціальної звітності компаній в Україні. 4. Етапи розробки нефінансового звіту.	1-3, 5-6, 20
	Л	2	<u>ТЕМА 11.</u> Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності 1. Методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ. 2. Соціальний аудит. 3. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії.	1-3, 5-6, 20
	С	12	<u>ТЕМА 11.</u> Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності 1. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. 2. Збалансована система показників. 3. Концепція потрійного результату. 4. Моніторинг ефективності діяльності організації у сфері соціальної відповідальності.	1-3, 5-6, 20

	ПЗ	2	ТЕМА 11. Оцінка результативності корпоративної соціальної відповідальності 1. Методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ. 2. Соціальний аудит. 3. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії.	1-3, 5-6, 20
	Л	2	ТЕМА 12. Менеджер та економіст з КСВ у компанії 1. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки менеджера та економіста з КСВ в компанії. 2. Основні компетенції менеджера та економіста з КСВ.	1-3, 5-6, 20
	С	12	ТЕМА 12. Менеджер та економіст з КСВ у компанії 1. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки менеджера та економіста з КСВ в компанії. 2. Основні компетенції менеджера та економіста з КСВ. 3. Вітчизняний досвід роботи менеджерів та економіста з КСВ.	1-3, 5-6, 20
	ПЗ	2	ТЕМА 12. Менеджер та економіст з КСВ у компанії 1. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки менеджера та економіста з КСВ в компанії. 2. Основні компетенції менеджера та економіста з КСВ. 3. Вітчизняний досвід роботи менеджерів та економіста з КСВ.	1-3, 5-6, 20
Разом (годин)		180		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	12
2	Підготовка до практичних(семінарських) занять	12
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях	24
4	Виконання індивідуальних завдань:	24
5	Підготовка рефератів і опитувань	24
	Розв'язання ситуаційних завдань	12
	Разом	96

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

На протязі першого змістовного модуля здійснюється підготовка та захист презентації за темами індивідуальних завдань, відповідно до тем курсу. На протязі другого змістовного модуля здійснюється розробка і захист групового проекту (вид індивідуального завдання)

№	Назва індивідуального завдання	Терміни
---	--------------------------------	---------

з/п	та (або) його розділів	виконання (на якому тижні)
1	<u>Перший змістовний модуль.</u> В межах індивідуальних завдань студенту потрібно зробити презентацію за темою «Аналіз корпоративної соціальної відповідальності компанії» (компанія обирається студентом за власним бажанням). Для виконання завдання необхідно виконати наступні завдання: 1) Описати види діяльності компанії. 2) Описати зацікавлені сторони компанії 3) Проаналізувати діяльність компанії на її відповідність принципам соціальної відповідальності згідно з міжнародним стандартом ISO 26000. 4) Проаналізувати відображення основних тем соціальної відповідальності на сайті компанії.	3-4 5 6-7 8
2	<u>Другий змістовний модуль.</u> Підготувати командний проект на тему «Стратегія і програма корпоративної соціальної відповідальності компанії» 1) Сформулювати місію і бачення компанії з врахуванням її корпоративної соціальної відповідальності 2) Обрати основні пріоритети корпоративної соціальної відповідальності компанії 3) Визначити гострі теми і проблеми в межах корпоративної соціальної відповідальності 4) сформулювати основні цілі і заходи, необхідні задля їх досягнення 5) обрахувати бюджет програми 6) підготувати документ для захисту 7) зробити презентацію	9-15

IV КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Макс балів	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	10	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
2.	Індивідуальне завдання №1	30	Студент здатний виконати розрахунок конкурентоздатності продукції машинобудівного виробництва за різними методами
3.	Модульна контрольна робота	20	Студент виконав тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1
4.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	10	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
5.	Колоквіум	30	Студент виконав тестові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Студент виконав тестові та розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.2. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Мак балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Тестова контрольна робота, яка виконується студентом індивідуально в системі Moodle	40	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2	Письмовий екзамен (залік)	60	Студент виконав аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.3. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
у когнітивній сфері: • студент повинен мати чітке уявлення концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності; сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності; • студент повинен засвоїти особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів соціального розвитку; • студент повинен мати чітке уявлення ролі соціальної відповідальності в управлінні організацією; • студент повинен знати особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в українських реаліях; • студент повинен бути в змозі провести класифікацію видів змін в афективній сфері: • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії. у психомоторній сфері: • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний критично оцінювати явища,	75-89% - засвоєно більше 90% матеріалу; студент обізнаний у теоретичному матеріалі, володіє поняттями та пояснювальним апаратом дисципліни, в змозі розв'язувати усі види типових та творчі нетипові задачі, здатний до оригінального творчого мислення, має навички комплексного оцінювання організаційних процесів, вміє самостійно працювати над навчальним матеріалом з використанням навчальних та наукових літературних джерел.
	60-74% - засвоєно більше 75% матеріалу; студент добре обізнаний у теоретичному матеріалі, добре володіє категоріальним та пояснювальним апаратом дисципліни, має навички розв'язання типових та нескладних нетипових задач, вміє самостійно працювати над навчальним матеріалом з використанням навчальних та наукових літературних джерел
	менше 60% - засвоєно більше 60% матеріалу; студент знайомий з основними поняттями дисципліни, має загальне уявлення про закономірності функціонування та розвитку машинобудівного підприємства, має навички розв'язання типових задач, вміє самостійно працювати над навчальним матеріалом з використанням навчальних літературних джерел;

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії.	
Афективні: • студент здатний брати участь у колективному обговоренні; • студент здатний до критики та самокритики під час дискусії; • студент здатний до усного спілкування рідною мовою у процесі дискусії.	75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні фахівцю окремих аспектів професійної проблематики
	60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики
	менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, до консультування з проблемних питань виконання індивідуальних завдань, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу
Психомоторні: • студент здатний формувати міжособистісні стосунки у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • студент здатний працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • студент здатний застосовувати набуті знання з проблематики соціальної відповідальності при аналізі наявного стану соціально-економічних реалій сучасного світу й перспектив його розвитку, при аналізі нагальних проблем сьогодення; • будувати універсальну макромодель соціальної дійсності навколо людини, що є суб'єктом сучасних суспільної діяльності та особистого життя; • студент здатний досліджувати соціальні явища, використовувати теорію та практику соціальної відповідальності, аналізувати основні процеси та явища зовнішнього та внутрішнього світу людини;	75-89% - студент припускається певних помилок у стандартних методичних підходах та відчуває ускладнення при їх модифікації за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації
	60-74% - студент відчуває ускладнення при модифікації стандартних методичних підходів за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації
	менше 60% - студент нездатний самостійно здійснювати пошук та опрацювання нормативно-правової бази підприємницької діяльності, виконувати індивідуальні завдання, проявляє ознаки академічної недобросовісності при підготовці індивідуальних завдань та виконанні контрольних робіт, не сформовані навички самооцінки результатів навчання і навичок міжособистісної комунікації з прийняття допомоги з виправлення ситуації

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
опрацьовувати різноманітні джерела інформації, формувати власну точку зору, робити висновки, приймати рішення.	

V ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	- фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та теоретичними положеннями; - оцінювання аргументованості звіту про розбір ситуаційних завдань; - оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	- письмовий звіт про виконання індивідуального завдання; - оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	- стандартизовані тести; - аналітично-розрахункові завдання; - ситуаційні завдання
Підсумковий контроль		- стандартизовані тести; - аналітично-розрахункові завдання; - ситуаційні завдання

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції – викладення теоретичного матеріалу лектором згідно навчальної програми і розподілу годин поміж темами. Використовуються різні інтерактивні форми активізації аудиторії та відеопрезентації вербальної інформації. Лектор має власний конспект, що відображає основний зміст теми, студенти занотують нову інформацію у власні конспекти.

Практичні заняття – проводяться у формі семінарських занять. Для семінарських занять студенти опрацьовують лекційний матеріал, готують виступи з використанням навчальної і наукової літератури, виступають з презентаціями. Лектор оцінює активність студентів впродовж семінару за прийнятою шкалою оцінок в балах. Під час семінарського заняття обов'язково за кожною темою оцінюються рівень знань студентів за допомогою тестових завдань та письмової самостійної роботи на знання основних понять за темою. На семінарському Семінарські заняття можуть бути побудовані у формі ділової гри або дискусії.

Індивідуальне завдання – вид самостійної роботи поза аудиторними годинами, коли студент, використовуючи лекційний матеріал та додаткові джерела знань, розробляє особисту тему.

Підготовка презентації – вид самостійної роботи, що виконується студентом поза аудиторними годинами. Студент вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або Інтернет-ресурси. Також складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 16-25 слайдів, текст доповіді – 4-6 стандартних сторінок, набраних на комп'ютері. Основний зміст презентації доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку від викладача.

Групове завдання – вид самостійної роботи поза аудиторними годинами, коли студенти, використовуючи лекційний матеріал та додаткові джерела знань, розробляють тему в команді.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі екзамену або шляхом накопичення балів за поточним контролем по змістовним модулям. Крім того в межах курсу виконується курсова робота.

Екзамен – письмова або усна відповідь на питання, що містяться в екзаменаційному білеті. Питання екзаменаційних білетів можуть доводитися до студентів заздалегідь. Екзаменаційні білети готує лектор, вони затверджуються на засіданні кафедри і підписуються завідувачем кафедри. Екзаменатора призначає завідувач кафедри. Він має оцінити якість відповіді студента за прийнятою шкалою академічних оцінок.

Контрольні питання з курсу до екзамену.

1. Суть та значення корпоративної соціальної відповідальності.
2. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності.
3. Різноманіття концепцій СВБ.
4. Концепція менеджменту зацікавлених сторін.
5. Американська модель корпоративної соціальної відповідальності.
6. Європейська модель корпоративної соціальної відповідальності.
7. Японська модель корпоративної соціальної відповідальності.
8. Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку КСВ (Глобальний договір ООН).
9. Концепція менеджменту зацікавлених сторін.
10. Внутрішня і зовнішня КСВ.
11. Вітчизняний досвід становлення КСВ.
12. Права людини і трудові практики як предмет КСВ.
13. Особливості європейської моделі КСВ.
14. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками.
15. Кращі трудові практики та показники внутрішньої КСВ: вітчизняний і зарубіжний досвід.
16. Поняття «соціальна відповідальність бізнесу» та «корпоративна соціальна відповідальність». Тенденції розвитку КСВ.
17. Виміри і рівні КСВ.
18. Вигоди бізнесу від впровадження КСВ.
19. Типи корпоративних соціальних ініціатив.
20. Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах з споживачами.
21. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.
22. Розвиток партнерств з місцевою владою та громадою.
23. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями.
24. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля.
25. Проект міжнародного стандарту з соціальної відповідальності ISO 26000.
26. Принципи соціальної відповідальності згідно з ISO 26000.
27. Фундаментальні практики соціальної відповідальності згідно з ISO 26000.
28. Основні теми соціальної відповідальності згідно з ISO 26000.
29. КСВ як складова стратегії управління компанією.
30. Впровадження КСВ у практики і процедури компанії.
31. Основні етапи розробки програми.
32. Особливості взаємодії з недержавними організаціями і благодійними фондами.
33. Консультації з зацікавленими сторонами на різних етапах розробки та впровадження стратегії з КСВ та механізм зворотного зв'язку з ними.
34. Корпоративні соціальні звіти: сутність, завдання і структура.
35. Міжнародні стандарти звітності зі сталого розвитку (GRI - Global Reporting Initiative / Глобальна ініціатива зі звітності).
36. Показники внутрішньої КСВ.
37. Методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ.
38. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання.

39. Соціальний аудит. Збалансована система показників.
40. Моніторинг ефективності діяльності організації у сфері соціальної відповідальності.
41. Статус, основні функції менеджера з КСВ в компанії.
42. Типові обов'язки менеджера з КСВ в компанії.
43. Основні компетенції менеджера з КСВ.
44. Найом і трудові стосунки як предмет КСВ.
45. Умови праці і соціальний захист як предмет КСВ.
46. Соціальний діалог як предмет КСВ.
47. Охорона праці і безпека на робочому місці як предмет КСВ.
48. Розвиток людського потенціалу і навчання на робочому місці як предмет КСВ.
49. Добросовісні ділові практики як предмет КСВ.
50. Проблеми, пов'язані із споживачами, як предмет КСВ.
51. Участь в житті громади і її розвиток як предмет КСВ.
52. Принципи і підходи КСВ у сфері охорони довкілля.
53. Основні напрямки КСВ у сфері охорони довкілля.
54. Благодійництво, спонсорство та меценатство.
55. Співпраця з НДО і благодійними фондами: переваги та проблеми.
56. Правила співпраці з НДО і благодійними фондами.
57. Проведення тендерів і відбір заявок.
58. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки менеджера з КСВ в компанії.
59. Сутність і завдання соціального аудиту.
60. Складові соціального аудиту.

2.Поточний контроль проводиться за результатами роботи студентів на семінарських заняттях, методом оцінювання контрольних робіт, шляхом оцінювання тестів, самостійних робіт, індивідуальних завдань, есе, командних проектів, презентацій, ведення конспектів лекцій.

Контроль на семінарських заняттях – оцінювання виступів студентів, відповідей на питання поставлені викладачем, оцінці виконання тестових завдань, оцінок під час самостійних робіт, оцінювання внеску окремих студентів у групову роботу, наприклад, активність в діловій грі.

Контрольна робота – вид поточного контролю знань студентів, який має на меті виявити рівень знань студентів, що отримані за пройденим матеріалом. Дата проведення контрольної роботи доводиться до студентів і призначається по завершенню вивчення змістовного модулю. Питання або практичні завдання готує викладач, що веде практичні заняття, вони узгоджуються з лекційними питаннями і тематикою семінарських занять. Завдання можуть передбачати творчу роботу, відповідь на тестові завдання тощо. Контрольна робота виконується у письмовій формі в присутності викладача, оцінюється за прийнятою шкалою і оцінка може використовувати викладачем для підрахунку кумулятивного балу за підсумками вивчення дисципліни.

Індивідуальні завдання – оцінюються викладачем або за результатами доповіді на практичному занятті або окремо за наданим текстом.

Виконання проекту передбачає командну або індивідуальну дослідницьку роботу за вибраною темою, підготовку письмового звіту та проведення презентації за допомогою мультимедійного обладнання в присутності викладачів кафедри

Ціль проекту полягає в перевірці успішності засвоєння студентами категоріального апарату соціології та уміння використовувати соціологічну уяву для аналізу явищ і процесів, що відбуваються у суспільстві.

Індивідуальний проект виконується за персональною темою.

Командний проект – це пізнавально-аналітична робота групи студентів (3-4 люд.)

Зміст командного проекту полягає в критичному аналізі підходів і точок зору по одній із соціальних проблем.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1. Розподіл балів для оцінювання поточної успішності студента

Поточне тестування та самостійна робота														Сума
Змістовий модуль 1 Корпоративна соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку суспільства							Змістовий модуль 2 Корпоративна соціальна відповідальність в системі управління організацією							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	сума	T7	T8	T9	T10	T11	T12	сума	
5	5	5	10	10	10	45	5	30	5	5	5	5	55	100

T1, T2, ... – номери тем змістових модулів.

Таблиця 2. Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 ... 100	A	відмінно
82 ... 89	B	добре
74 ... 81	C	
64 ... 73	D	
60 ... 63	E	задовільно
35 ... 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 ... 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(надається перелік складових навчально-методичного забезпечення навчальної
дисципліни та посилання на сайт, де вони розташовані)

- 1) навчальна програма,
- 2) робоча навчальна програма
- 3) плани семінарських занять
- 4) завдання для самостійної роботи
- 5) методичні вказівки з написання курсової роботи з курсу
- 6) екзаменаційні питання
- 7) бібліотечний фонд університету і кафедри
- 8) електронні версії навчальної і наукової літератури
- 9) сайт кафедри:
<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/metodichni-materiali/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1.	Зарецкий, А. Д. Корпоративная социальная ответственность: мировая и отечественная практика [Текст]: учеб. пособ. / А. Д. Зарецкий, Т. Е. Иванова. – К.: Изд-во КСЭИ, 2012. – 231 с.
2.	Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика [Текст]: підручник / Саприкіна М. А., Ляшенко О., Саєнсуєс М. А., Місько Г. А., Зінченко А. Г.; за наук. ред. д.е.н., проф., засл. діяч науки і техніки України Редькіна О. С. – К.: ТОВ «Фарбований лист», 2011. – 480 с.
3.	Корпоративна соціальна відповідальність: підручник/ О. Гирик, О.Денис, О. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р. Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф. А.Я. Кузнецової. – К.: УБС НБУ, 2009.
4.	Котлер Ф., Н.Лі. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер. з англ. С. Яринич. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.
5.	Корпоративная социальная ответственность: учебник и практикум для академического бакалавриата / под общ. ред. В.Я. Горфинкеля, Н.В. Родионовой. – М.: издательство Юрайт, 2016. – 570 с.- Серия: бакалавр. Академический курс.
6.	Кричевский Н.А., Гончаров С.Ф. Корпоративная социальная ответственность, 2007.
7.	Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. – Навч. посіб. - Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2015. – 180 с.

Допоміжна література

8.	Грішнова О.А. Людський розвиток: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2006.
9.	Екологічний менеджмент. Навч. посіб. / за ред. В.Ф.Семенова, О.Л.Михайлюк. - К.: Знання, 2006.
10.	Зелена книга ЄС «Популяризація європейських засад корпоративної соціальної відповідальності» (EU Green Paper «Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility», 2001);
11.	Колот В.М., Рєпіна І.М., Щербина Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура: Навч. Посібник – Вид. 2-ге, перероб. Та доп. – К.:КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2009
12.	Колот А.М. Соціально-трудові відносини: теорія і практика регулювання: монографія / Київ. нац. екон. ун-т, 2003.
13.	Коник Д. Л, Олійник М. В., Привалов Ю. О. - Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: Матеріали експертного дослідження / НАН України; Інститут соціології ; Фонд "Інтелектуальна перспектива"; Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) / Ю. Саєнко (відп.ред.). — К. : Батискаф, 2002.
14.	Корпоративная социальная ответственность бизнеса. Экспертная оценка и практика в Украине. – К.: ТЭФ ОЛБИ, 2008.
15.	Котлер Ф., Н.Лі. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер. з англ. С. Яринич. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.
16.	Куліш А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях і відповідях.-К: 2007.- 80 с.
17.	Лазоренко О. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні: експертна думка: зб. статей та рекомендацій— К.: Стилос, 2007.
18.	Лазоренко О., Колишко Р., та ін. Посібник із КСВ. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / - К.: Видавництво "Енергія", 2008.

19.	Осецький В. Л., Марченко В. М. Соціальна відповідальність корпорацій України як фактор забезпечення їхньої конкурентоспроможності // Економіка та держава, № 1, 2007. – С. 9 –12.
20.	Петрое О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної політики сучасних підприємств в Україні: [навч. посіб.]/ Ольга Михайлівна Петрое. –К.: Центр учбової літератури, 2008. – 60 с.
21.	Практики КСВ в Україні 2015 / Під ред. Саприкіної М.; Центр «Розвиток КСВ». – К.: 2015. – 148 с.
22.	Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: розуміння та впровадження. – К: 2005.- 48 с.
23.	Соціальна відповідальність бізнесу: конструктивний діалог з бізнесом і владою. - К., 2008.
24.	Соціальна відповідальність українського бізнесу: результати опитування. – К., 2005.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. www.csr-ukraine.org – Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності в Україні»
2. <http://csrjournal.com> – Международный деловой журнал «Устойчивый бизнес»
3. www.grli.org – Глобальная инициатива ответственного лидерства (Global Responsible Leadership Initiative — GRLI)
4. www.unglobalcompact.org - The Global Compact
5. www.globalcompact.org.ua – Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні:
6. www.csreurope.org – CSR Europe
7. <http://www.iblff.org/> - International Business Leaders Forum (IBLF)
8. www.globalreporting.org – Global Reporting Initiative
9. www.eabis.org – Европейская академия бизнеса и общества (European Academy for Business and Society — EABIS)
10. www.eben-net.org – Европейская ассоциация этики бизнеса (European Business Ethics Network — EBEN)
11. www.svb.org.ua – Спільнота Соціально Відповідальний Бізнес
12. www.gsom.pu.ru – Центр корпоративної соціальної відповідальності Вищої школи менеджмента СПбГУ.
13. www.accountability21.net – AccountAbility The Institute of Social and Ethical Accountability
14. www.bsr.org – Business for Social Responsibility
15. www.bitc.org.uk – Business in the Community
16. www.pwblf.org – Corporate Social Responsibility Forum
17. www.corpwatch.org – Corporate Watch -
18. www.csracademy.org.uk – CSR Academy
19. www.csrinternational.org – CSR International
20. www.csrwire.com – CSRwire
21. www.nottingham.ac.uk/business/ICCSR - International Centre for Corporate Social Responsibility (ICCSR)
22. www.wbcsd.ch – World Business Council for Sustainable Development

ДОДАТОК 1

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З КУРСУ

Практична частина контрольної роботи складається із двох питань.

Для вирішення першого питання практичного завдання студент має обрати відповідний варіант за таблицею 2.2 (відповідно до першої літери прізвища обирається номер завдання).

Таблиця 2.2 – Вибір першого практичного завдання

Перша літера прізвища	№	Перша літера прізвища	№
А – Б	1	П - Р	8
В – Г	2	С - Т	9
Д – Е	3	У - Ф	10
Ж – З	4	Х - Ц	11
І – К	5	Ч - Ш	12
Л – М	6	Щ - Є	13
Н – О	7	Ю - Я	14

Практичне завдання 1.

1. *Формування історичної довідки.* **Завдання:** дайте коротку інформаційну довідку про діяльність мультимільйонера Ендрю Карнегі; прогресивного філантропу світу, саму багату людину в американській історії - Джона Рокфеллера; а також автора книги «Соціальна відповідальність бізнесмена» Хоуарда Боуена.

2. *Основні поняття і підходи.* **Завдання:** дайте коротку інформаційну довідку про діяльність міжнародних організацій: Глобальна некомерційна організація «Бізнес для соціальної відповідальності» (Business for Social Responsibility - BSR); Всесвітня рада підприємців зі сталого розвитку (The World Business Council for Sustainable Development - WBCSD); Центр системних бізнес - технологій «SATIO»; Міжнародний форум лідерів бізнесу під егідою принца Уельського; Департамент торгівлі та промисловості Великобританії (DTI).

3. *Становлення концепції КСВ.* **Завдання:** коротко опишіть основні концепції КСВ: теорію корпоративного «егоїзму» (Мілтон Фрідман), теорію корпоративного «альтруїзму» (Комітет з економічного розвитку - Committee for Economic Development), теорію «розумного егоїзму» (Сергій Туркин).

4. *Системний підхід до КСВ.* У 2000 році був створений Глобальний договір ООН (Global Compact) <http://www.unglobalcompact.org>, в якому визначено десять базових принципів соціально відповідальних компаній. **Завдання:** коротко опишіть ці принципи і приведіть відповідні практичні приклади по кожному з них.

5. *Соціальна звітність та КСВ.* Найбільш поширеною є спеціальна

міжнародна система принципів та показників звітності у сфері сталого розвитку бізнесу: Стандарт звітності GRI (Global Reporting Initiatives - Глобальна ініціатива з подання звітності). **Завдання:** коротко опишіть основні сфери і аспекти оцінки згідно стандарту GRI третього покоління.

6. *Соціальна звітність та КСВ.* Стандарти Саншайн з надання корпоративних звітів для зацікавлених сторін прийняті в 1996 р. Альянсом стейкхолдерів (США), а також організацією із захисту прав споживачів. **Завдання:** коротко опишіть, яку інформацію корпорації повинні регулярно представляти в щорічному «Корпоративному звіті для зацікавлених сторін».

7. *Соціальна звітність та КСВ.* Агенцію Ради з економічних пріоритетів (SEPAА) - засновано в 1997 р. представниками приватного та державного секторів. Ними розроблений і впроваджений стандарт соціального обліку «Соціальна відповідальність» SA 8000. **Завдання:** коротко опишіть суть даного стандарту.

8. *Соціальна звітність та КСВ.* Інститут соціальної та етичної відповідальності розробив в 1999 р. міжнародний стандарт AA 1000. До складу стандарту включені індикатори, за якими може бути проведений соціальний і етичний аудит. **Завдання:** коротко опишіть суть даного стандарту.

9. *Міжнародний стандарт ISO 26000.* У 2010 році був прийнятий Міжнародний стандарт ІСО (ISO) 26000:2010 «Керівництво з соціальної відповідальності». **Завдання:** коротко опишіть суть даного стандарту. Наведіть кілька прикладів добровільних ініціатив та інструментів для соціальної відповідальності згідно з цим стандартом.

10. *Методика складання рейтингу компаній з КСВ в Україні.* Укладачем такого рейтингу є Українське Рейтингове Агентство (УРА) в рамках проекту Всеукраїнської рейтингової програми «Гвардія» (видавець ТОВ «Газета Галицькі контракти»). **Завдання:** дайте короткий опис даної методики.

11. *Методика складання рейтингу компаній з КСВ в Україні.* Публічні звіти з КСВ від українських компаній у світових базах даних відсутні www.corporateregister.com, www.sprb.amr.ru. українські компанії давно взяли за правило формувати і публікувати свої звіти. **Завдання:** наведіть приклад звіту КСВ однієї з українських компаній.

12. *Практики КСВ в Україні: окремі напрями та ринки.* Рейтинг соціально відповідальних компаній України складається Українським Рейтинговим Агентством (УРА) в рамках проекту Всеукраїнської рейтингової програми «Гвардія» (видавець ТОВ «Газета Галицькі контракти»). Він робиться для найбільш великих і активних корпорацій України. **Завдання:** наведіть приклад Рейтингу відкритості та системності компаній у сфері КСВ за минулий рік.

13. *Соціальні програми компанії: основні поняття.* Основними напрямками соціальних програм є: розвиток персоналу; охорона здоров'я та

безпечні умови праці; соціально відповідальна реструктуризація (структуризація); природоохоронна діяльність і ресурсозбереження; розвиток місцевої громади; сумлінна ділова практика. **Завдання:** приведіть практичні приклади реалізації відповідних соціальних програм за двома напрямками (на вибір).

14. *Управління соціальними програмами компанії.* Інструменти і механізми реалізації соціальних програм. **Завдання:** знайдіть в літературі та Інтернет - джерелах визначення або трактування термінів, що найбільш часто використовуються: грошові гранти, благодійні пожертвування, спонсорство, соціальні інвестиції, корпоративний фонд, адміністративний / соціальний бюджет.

Для вирішення другого питання практичного завдання студент має обрати відповідний варіант за таблицею 2.3 (відповідно до першої літери прізвища обирається номер завдання).

Таблиця 2.3 – Вибір другого практичного завдання

Номер варіанта	Назва компанії	Перша літера	Інформаційне джерело
1	Група компаній СКМ	А,Л,Х	http://www.scm.com.ua/uk/sustainability/reports/
2	КиївСтар	Б,М,Ц	http://kyivstar.ua/ru/about/responsibility/
3	Благодійний фонд «Крона»	В,Н,Ч	http://www.krona.niko.ua/ua/reports/
4	Оболонь	Г,О,Ш	http://obolon.ua/ukr/corporate-responsibility/social-reporting/
5	Крафт Фудз Україна	Д,П,Щ	http://www.foxtrot.ua/Article.aspx?AreaID=60
6	ТОВ «Астеліт» (Life)	Е,Є,Р	http://www.unglobalcompact.org/system/attachments/2142/original/
7	ВіДі Груп	Ж,С,Ю	http://www.vidigroup.com/upload/iblock/
8	Carlsberg Україна	З,Т,Я	http://carlsbergukraine.com/images/resources/csr/
9	XXI Століття	І,У	http://www.21.com.ua/index.php?lang_id=2&menu
10	Вітмарк-Україна	К,Ф	http://www.vitmark.com/uk/p/social_responsibility

ДОДАТОК 2

ЗАВДАННЯ ПОВ'ЯЗАНО ІЗ ОПРАЦЮВАННЯМ ЗВІТІВ З КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НАЙКРАЩИХ КОМПАНІЙ, ЩО БУЛО ВИЗНАЧЕНО УКРАЇНСЬКИМ РЕЙТИНГОМ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.

Завдання:

а) надати загальну характеристику компанії (коротка історія становлення, основні види та напрямки діяльності, цілі функціонування та розвитку);

б) участь компанії в соціально відповідальній діяльності (за якими стандартами працює, до яких договорів включена);

в) аналіз структури звітів із корпоративної соціальної відповідальності (як змінювалася структура звітів – розділи, напрямки – за останні 3-4 роки, які основні напрямки КСВ обрала для себе компанія, інтереси яких груп стейкхолдерів підтримує і намагається задовольняти). Для виконання даного завдання самостійно обрати систему критеріїв (якісних ознак звіту) та індикаторів;

г) самостійно сформуєте систему кількісних показників оцінки результативності звітів (в динаміці за 3-4 роки). Наприклад, звіт з КСВ компанії Оболонь містить такий показник, як кількість екскурсантів, що відвідали пивоварню:

- в 2007–2008 рр.: 9500 осіб;
- в 2009–2010 рр.: 9244 осіб;
- в 2010–2011 рр.: 11982 особи.

Іншим кількісним показником (у тому ж звіті) можна відзначити кількість створених нових робочих місць.

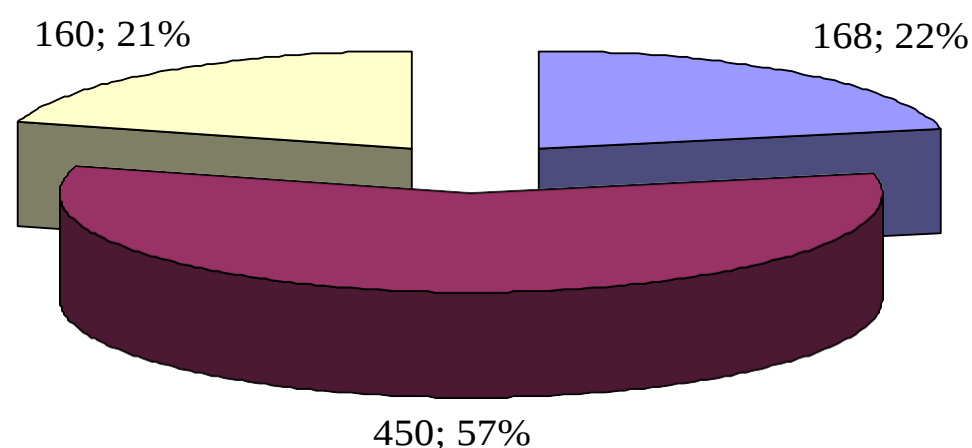
Так, станом на 2009 р. компанія нараховувала загальну кількість працівників – 7000 осіб. Аналіз даних звіту дозволяє стверджувати, що нових створених робочих місць за рік – 778.

д) наведіть основні результати аналізу у табличній формі чи у вигляді рисунків. Так, наприклад, за попередніми даними можна показати структуру створених робочих місць у 2009 р. компанією «Оболонь» (рис. 2.1).

Аналогічні діаграми можна побудувати за інші роки наявних звітів, зробити порівняння і висновки.

е) ознайомтеся з відкритими джерелами інформації та визначте рейтинг (ранкінг) компанії, що аналізується серед інших підприємств, що здійснюють КСВ, зробіть висновки щодо причин певного місця, яке займає компанія;

ж) визначити наявні переваги компанії від здійснення соціально відповідальної діяльності, показати потенційні напрямку удосконалення діяльності компанії у сфері КСВ та очікувані результати від їхнього впровадження.

- Виробничий комплекс в м. Олександрія,
- Кіровоградської області Солодовий завод в смт. Чемерівці,
- Хмельницької області "Пивоварня Зіберта" в м. Фастів, Київська область

Рисунок 2.1 – Приклад оформлення результатів аналізу звітів з корпоративної соціальної відповідальності найкращих компаній

Важливо: для захисту контрольної роботи студент має мати в роздрукованому вигляді звіти тієї компанії, які аналізуються (до самої контрольної роботи їх додавати не потрібно). При виконання практичних завдань слід формувати таблиці та діаграми порівнянь.

ДОДАТОК 3

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ТА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота оцінюється «зараховано» чи «не зараховано». Контрольна робота вважається «не зарахованою», якщо її оцінка «незадовільно». Якщо контрольну роботу не зараховано, студент повинен в залежності від зауважень викладача допрацювати її чи написати спочатку. На залік студент повинен з'явитися із зарахованою контрольною роботою та рецензією викладача.

Контрольна робота вважається «зарахованою», якщо на неї отримано позитивну рецензію викладача та її оцінка «відмінно», або «добре», або «задовільно».

Учбовим планом Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова передбачено написання контрольної роботи для студентів заочного відділення напряму підготовки 6.030504 – Економіка підприємства (051 – Економіка) з навчальної дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність».

Робочою програмою навчальної дисципліни визначено, що студент може отримати за найкраще виконання контрольної роботи 20 балів. Ці бали разом із балами, які отримані в процесі проведення інших засобів контролю (тестуванням, письмовим екзаменом, опитуванням) включаються до загальної підсумкової оцінки з дисципліни. Тобто кінцева підсумкова оцінка залежить від оцінки, що буде отримана за виконання контрольної роботи.

Під час перевірки написаних контрольних робіт викладач має оцінити роботу за чотирибальною шкалою (табл. 3.1).

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, якщо правильно (коректно) вирішено практичні завдання, надано всі необхідні пояснення з їх розв'язання. Відповіді на теоретичні питання дано в повному обсязі, продемонстровано знання додаткової літератури та додаткова робота з нею. Дано повні відповіді на додаткові питання. Робота оформлена коректно згідно вимог (без суттєвих недоліків). Захист роботи відбувся на високому рівні, логічно доведено та обґрунтовано отримані результати, відповіді на додаткові питання були повними і вірними.

Оцінка «добре» виставляється у випадку, якщо правильно вирішено практичні завдання, дано повні відповіді на основні теоретичні питання. Робота оформлена коректно згідно вимог (без суттєвих недоліків). Захист роботи

відбувся на належному рівні, доведено та обґрунтовано отримані результати, були отримані відповіді на додаткові теоретичні питання.

Оцінка «задовільно» виставляється у випадку, якщо вирішено практичні завдання, по теоретичних питаннях дано основні визначення і викладено основні поняття. Робота оформлена з певною кількістю недоліків, які не змінюють її принципового змісту. Захист роботи відбувся на рівні, достатньому для відображення базових мінімальних знань.

Таблиця 3.1 – Шкала перерахунку оцінок за виконання і захист контрольної роботи з дисципліни «Корпоративна соціальна відповідальність»

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів	Кількість набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	понад 90–100	13,5–15
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	понад 80–90 включно	12–13,4
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	понад 70–80 включно	10,5–11,9
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	понад 60–70 включно	9–10,4
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	понад 50–60 включно	7,5–8,9
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перездати контрольну роботу	FX*	понад 26–50 включно	3,9–7,4
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F**	від 0–25 включно	0–3,8

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадку, якщо студент (слухач) не зміг показати свої знання за даним курсом.

На рис. 3.1 наведено процес визначення загальної рейтингової оцінки за виконання та захист контрольної роботи.

За наведеним алгоритмом видно, що підготовка контрольної роботи та її оформлення оцінюються максимальною оцінкою у 60 балів. Якщо представлена на перевірку контрольна робота не отримала в процесі перевірки 60 балів, то вона повертається студенту для опрацювання, доробки або переробки.

Якщо контрольна робота має попередню рейтингову оцінку 60 балів, то вона повертається студенту для підготовки до захисту. Захист контрольної роботи є необхідним елементом процесу оцінювання. При цьому враховується підготовлена доповідь студента за основним змістом роботи, рівень представлення роботи. В процесі захисту студент може отримати максимальну оцінку у 40 балів.

Таким чином, за виконання контрольної роботи (написання, підготовку та оформлення) і за її захист студент може отримати максимальну оцінку у 100 балів.

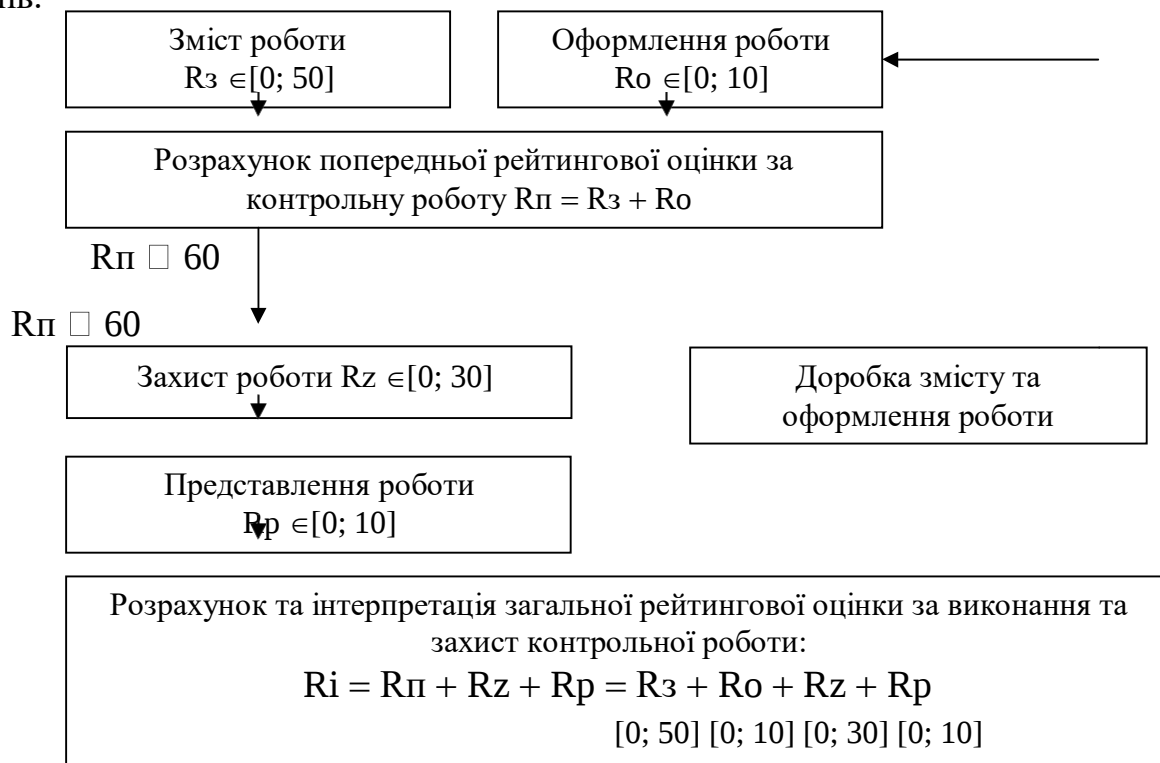

Рисунок 3.1 – Порядок визначення загальної рейтингової оцінки за виконання та захист контрольної роботи

Отже, студент може отримати в процесі виконання та захисту контрольної роботи від 0 до 100 балів, які перераховуються в оцінку за чотирибальною шкалою згідно з таблицею 3.1.

ДОДАТОК 4

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ (ЕКЗАМЕНУ)

1. Корпорації як ринковий соціальний інститут. Основні підходи до визначення сутності терміну «корпорація».
2. Поняття «соціально відповідальна корпорація».
3. Основні передумови виникнення концепції стійкого розвитку та її складові.
4. Різновиди та типи відповідальності бізнесу та їх відмінності.
5. Характеристика рівнів КСВ та принципи здійснення.
6. Основні причини та передумови того, що власники корпорацій почали опікуватися соціальними питаннями.
7. Відомі філантропи та благодійники, характеристика їх діяльності.
8. Сутність концепції «корпоративного егоїзму».
9. Сутність концепції «корпоративного альтруїзму».
10. Сутність концепції «розумного егоїзму».
11. Риси основних сучасних концепцій корпоративної соціальної відповідальності.
9. Основний документ ООН – Глобальний договір та принципи соціально відповідальної діяльності корпорацій.
10. Концепція стейкхолдерів та її сутність.
11. Ознаки класифікації стейкхолдерів підприємства.
12. Результати підприємства від організації діалогу зі стейкхолдерами.
13. Види діалогу зі стейкхолдерами.
14. Моделі виявлення та ідентифікації стейкхолдерів.
15. Стратегії підприємства стосовно стейкхолдерів та їх відмінні риси.
16. Світовий досвід реалізації механізму соціальної відповідальності бізнесу.
17. Сутність соціального партнерства та його моделей.
18. Американська модель КСВ та її риси.
19. Континентальна модель КСВ та її риси.
20. Моделі КСВ у найбільших Європейських країнах (Франції, Великобританії, Німеччини тощо).
21. Азійська модель КСВ та її риси.
22. Основні міжнародні стандарти КСВ.
23. Сутність, зміст та вимоги міжнародного стандарту ISO 26000.
24. Сутність, зміст та вимоги міжнародного стандарту GRI.
25. Основні методики оцінки якості корпоративного управління підприємства та визначте їх відмінності.
26. Методика складання рейтингу відкритості та системності компаній в сфері КСВ, що використовується журналом «Г'вардія».
27. Процес інтегрованої оцінки рівня відкритості та активності компаній в сфері КСВ.

28. Фактори (заходи, дії та чинники), що впливають на зміну позиції компанії у загальному рейтингу соціально відповідальних компаній.

29. Методика розрахунку Індексу прозорості та підзвітності компаній в Україні зі сталого розвитку.

30. Відмінності рейтингу та ренкінгу як методів оцінки, їх переваги та недоліки.

31. Проблеми розвитку КСВ в Україні.

32. Особливості розвитку КСВ в Україні.

33. Основні стимули для здійснення КСВ у українських компаній.

34. Сутнісна характеристика соціальних програм підприємства.

35. Ознаки класифікації соціальних програм.

36. Зовнішні та внутрішні соціальні програми підприємства.

37. Основні форми реалізації внутрішніх соціальних програм і елементи їх реалізації.

38. Основні форми реалізації зовнішніх соціальних програм і елементи їх реалізації.

39. Сутність грантів, їх види, форми та моделі управління грантовими програмами.

40. Основні форми реалізації волонтерства.

41. Пояснить розбіжності волонтерства та еквівалентного фінансування.

42. Інструменти реалізації соціальних програм та їх зв'язок з основною діяльністю компанії.

43. Соціальна політика підприємства, її цілі та завдання.

44. Етапи розробки та реалізації соціальної програми підприємства і їх характеристику.

45. Сутність «соціального звіту» компанії та його риси.

46. Принципи створення нефінансового звіту підприємства.

47. Характеристика основних стандартів складання соціальних звітів підприємств.

48. Основні рекомендовані розділи соціального звіту підприємства та їх змістовна характеристика.

49. Вигоди та ризики компанії від ведення та надання соціальної звітності.

50. Сутність «соціального інвестування», його форми.

51. Типи корпоративних соціальних інвестицій і їх зв'язок з корпоративною стратегією підприємства.

52. Ознаки класифікації соціальних інвестицій та їх види.

53. Стратегії соціального інвестування.

54. Показники оцінки ефективності соціального інвестування.

55. Індекси та індикатори КСВ.

54. Економічні результати КСВ.

55. Процес оцінки КСВ за напрямками.